Region Stockholm

25

Yttrande över motion 2021:11 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) om att genomföra en utbildningssatsning för att öka kompetensen om särskilda behov vid vård

Region Stockholm

av person med utvecklingsstörning

HSN 2021-0508

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Barn-Kvinnor-Unga
Mårten Skogman

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-04-29

HSN 2021-0508

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över motion 2021:11 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) om att genomföra en utbildningssatsning för att öka kompetensen om särskilda behov vid vård av person med utvecklingsstörning

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion om att genomföra en utbildningssatsning för att öka kompetensen om särskilda behov vid vård av person med utvecklingsstörning. I motionen förslår Gabriel Kroon (SD) och Britt-Marie Canhasi (SD) regionfullmäktige att besluta att hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att utreda och genomföra en utbildningssatsning mot läkare och övrig sjukvårdspersonal om personer med utvecklingsstörning enligt de kriterier som framgår av motionen.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2021:11 av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Marie Canhasi (SD)

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Tjänsteutlåtande över motion 2021:11 överlämnas till regionstyrelsen som nämndens yttrande.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har tagit del av den motion som Gabriel Kroon (SD) och Britt Mari Canhasi (SD) lagt fram för beslut i regionfullmäktige om en utbildningssatsning för att öka kompetensen om särskilda behov vid vård av person med utvecklingsstörning.

Begrepp som bör användas i sammanhanget är intellektuell funktionsnedsättning men kan också tänkas inkludera kognitiv funktionsnedsättning. En neuropsykiatrisk funktionsnedsättning innebär inte alltid intellektuell funktionsnedsättning.

Sedan november 2018 finns en webutbildning via Lärtorget, Region Stockholms utbildningsplattform. Utbildningen heter ”Möta patienter med funktionsnedsättning” och finns tillgänglig som en publik kurs för alla som önskar genomföra den.
https://lartorget.sll.se/Extern/activities/onlinecoursedetails_ext.aspx?inapp=1&courseid=6109

Utbildningen ”att undanröja hinder” vänder sig till alla som är anställda i Region Stockholm eller är anställda hos arbetsgivare som har avtal med Region Stockholm. Utbildningen syftar till att öka medvetenheten om allas rätt att fullt ut kunna delta i samhällets alla funktioner och vårt gemensamma ansvar att säkerställa denna rättighet. Att undanröja hinder (sll.se)

Förutom detta undersöks också möjligheterna att göra en riktad utbildningsinsats specifikt kring psykisk ohälsa för personer med funktionsnedsättning. Detta sker inom ramen för den stora utbildningssatsningen för primärvården kring arbetet med psykisk ohälsa.
https://www.akademisktprimarvardscentrum.se/enheter/psyke/stodsystem-for-arbete-med-psykisk-ohalsa-i-primarvard-standard/

Arbetet inom primärvården, (Husläkarmottagningarna) med pilotmottagningar, så kallade SMO-mottagningar (Samordnat Medicinskt Omhändertagande) är påbörjat inom Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO). Initialt kommer fyra försöksmottagningar startas som ska följas upp och utvärderas efter ett par år. Därefter tas ställning till fortsatt verksamhet och eventuell utvidgning med flera mottagningar.

Kort beskrivning av uppdraget för SMO-mottagningar:
Uppdraget utgör specialiserad husläkarverksamhet för vuxna personer med omfattande och varaktiga funktionsnedsättningar som har svårt att få sina behov tillgodosedda inom ordinarie primärvård. Den specialiserade husläkarverksamheten ska erbjuda kontinuitet och samordning av patienternas vård. Uppdraget innefattar även läkarinsatser i LSS-boenden (lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade).

- läkarinsatser i särskilda boenden.

En utbildningsinsats kommer att genomföras av dessa mottagningar och det planeras för att involvera habiliteringen och habiliteringsläkare inom ramen för detta.

Utöver de utbildningssatsningar som pågår och planeras så har det tillkommit tydligare skrivningar gällande personer med funktionsnedsättning i nya förfrågningsunderlagen för Husläkarmottagningarna:

Husläkarmottagningar FFU 2021 Funktionsnedsättning och psykisk ohälsa
5.2.2 Prioritering av patientgrupper (s. 24)
”Vårdgivaren ska erbjuda hög kontinuitet samt koordinering av vård och läkemedelsbehandling för personer med stora och sammansatta vårdbehov, såsom personer med svåra kroniska sjukdomar, omfattande funktionsnedsättning, långvarig psykisk ohälsa och sköra äldre. Samsjuklighet och behov av insatser från flera vård- och omsorgsgivare ska särskilt beaktas. Vårdgivaren ska prioritera att erbjuda dessa personer listning på namngiven läkare. Sjuksköterska med samordningsansvar, som kan vara patientens fasta vårdkontakt, ska erbjudas. För dessa personer ska även stöd till närstående prioriteras.”

Vårdgivaren ska: (s. 27)

- ”anpassa bemötande, kommunikation och insatser utifrån patientens funktionsförmåga. Anpassningar kan exempelvis behöva göras i undersökningsteknik, alternativ kommunikation och att avsätta extra tid för besök, hembesök, samverkan och involvering av patientens närstående och nätverk.”

Insatser för psykisk hälsa (s. 30)
”Insatser för psykisk hälsa riktar sig till patienter med mild till måttlig psykisk ohälsa, psykisk sjukdom eller beroende som inte kräver specialistpsykiatrins kompetens eller täcks av annan huvudmans ansvar.

Åtagandet gäller patienter i alla åldrar med eller utan fysisk, kognitiv eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning."

Personal och kompetens: (s. 37)
"All personal som möter patienter ska ha kompetens i bemötande av personer med funktionsnedsättning. Behandlande personal ska ha kompetens i anpassningar av kommunikation och arbetsmetoder efter patientens funktionsförmåga."

Psykiatri - vårdavtal samt pågående arbete
I psykiatrins vårdavtal kravställs på att väntetider, öppettider, lokaler och utrustning samt information ska anpassas utifrån patientens behov för att garantera alla en god tillgänglighet till vården. Vårdgivaren ska göra verksamheten i alla avseenden tillgänglig för personer med olika funktionsnedsättningar, även kognitiva funktionsnedsättningar.

Centrum för psykiatriforskning som inom Region Stockholm utbildar inom psykiatriområdet planerar just nu för en längre specialistutbildning för psykologer inom vuxenpsykiatrin där bemötande och anpassning av metoder för patienter med funktionsnedsättningar både inom heldygnsvård och öppenvård kommer att ingå som ett specifikt fokus.

Centrum för psykiatriforskning har under 2020 haft en utbildning om Autism för all personal på Heldygnsvården inom Barn- och ungdomspsykiatrin som har bestått av dags teoretisk utbildning om Autism och hur man bemöter patienter med Autismspektrumtillstånd (AST).

I övrigt finns bedömning/behandling och bemötande av personer med AST/ADHD och annan utvecklingsrelaterad störning med genomgående i kurserna på Specialistutbildningen för Psykologer inom Barn och Ungdomspsykologi, då det ofta är neuropsykiatri och annan komorbiditet som kräver fördjupad kunskap.

Centrum för psykiatriforskning planerar också en utbildning för all klinisk personal inom BUP i barnpsykiatrisk bedömning där detta ingår som en del vid bedömningen. Utbildningen i Barnpsykiatrisk bedömning planeras att starta i oktober.

Nämnas bör även att det inom specialistutbildningen för allmänmedicinare ingår obligatorisk utbildning i bemötandekunskap, och primärvårdspsykologer har en omfattande utbildning inom området. Region Stockholm skulle genom de så kallade nationella och regionala

kompetensområdena kunna lyfta de generella bristerna i grundutbildningen för distriktssjuksköterskor, vilken saknar färdighetsmål när det gäller konsultationskunskap/bemötande. I allmänläkarnas specialist-utbildning skulle också detta kunna påtalas i samma fora.

Överväganden
Med bakgrund av de utbildningsinsatser som redan pågår och som planeras samt pågående arbetet med SMO-pilotmottagningarna bedömer inte hälso- och sjukvårdsförvaltningen att ytterligare initiativ påbörjas. Utvärdering av det pågående arbetet sker kontinuerligt och bedömning av det fortsatta behovet av utbildning kommer att göras.

Ekonomiska konsekvenser
Förslaget till beslut förväntas inte få några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Förslaget till beslut förväntas få oförändrade konsekvenser för patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Förslaget till beslut förväntas få oförändrade konsekvenser för jämställd och jämlik vård men arbete pågår med dessa frågor och som förväntas få positiva konsekvenser.

Miljökonsekvenser
Förslaget till beslut förväntas få oförändrade konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser
Förslaget till beslut förväntas få oförändrade administrativa konsekvenser.

Johan Bratt
Tf. hälso- och sjukvårdsdirektör

Anna Ingmanson
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen

Godkänd av Johan Bratt, 2021-04-29

Region Stockholm

MOTION
2021-02-09

Sverigedemokraterna
Region Stockholm

Motion av Gabriel Kroon (SD) och Britt-Mari Canhasi (SD) om att genomföra en utbildningssatsning för att öka kompetensen om särskilda behov vid vård av person med utvecklingsstörning

Såväl patienter som vårdpersonal vittnar om bristfällig förståelse för bemötandet av individer med funktionsnedsättningar i allmänhet och neuropsykiatriska så som autism/adhd i synnerhet. Okunskap om bemötande och samsjuklighet leder till en osäkerhet för såväl patient som vårdpersonal.

Vi vill därför genomföra en utbildningssatsning riktad mot läkare och övrig sjukvårdspersonal om personer med utvecklingsstörning och deras behov inom i första hand primärvård, psykiatri och neurologi. Detta kan ske genom utveckling och spridning av bemötandekunskap bland annat när det gäller att arbeta med människor med kommunikationsbegränsning. En särskild insats bör även göras mot den slutna och öppna specialiserade vården, samt psykiatrin rörande kombinationen psykisk sjukdom och utvecklingsstörning.

Slutligen bör även anpassningen av lokaler inom slutenvården ses över med de särskilda behoven hos neuropsykiatriskt funktionsnedsatta i åtanke, som större rum och möjlighet för närvaro av personlig assistent.

Sverigedemokraterna föreslår Regionfullmäktige besluta:

1. Hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att utreda och genomföra en utbildningssatsning mot läkare och övrig sjukvårdspersonal om personer med utvecklingsstörning enligt de kriterier som framgår av motionen.

Gabriel Kroon (SD)

Britt-Mari Canhasi (SD)